

WYROK CZĘŚCIOWY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Garncarz

Ławnicy: A. W., S. K.

Protokolant: Małgorzata Weres

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 listopada 2018 r. we W.

z powództwa (...) sp. z o.o. we W.

przeciwko M. N. (1)

o zapłatę

i z powództwa wzajemnego M. N. (1),

przeciwko (...) sp. z o.o. we W.

o ustalenie istnienia stosunku pracy

I. oddala powództwo M. N. (1) przeciwko (...) sp. z o.o. we W. o ustalenie istnienia stosunku pracy;

II. zasądza od M. N. (1) na rzecz (...) sp. z o.o. we W. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w zakresie żądania ustalenia istnienia stosunku pracy.

UZASADNIENIE

do wyroku częściowego

Pozwem z dnia 4 sierpnia 2017 r. strona powodowa (...) spółka z o.o. we W. wniosła od pozwanego M. N. (1) o zapłatę kwoty 9.643,83 zł tytułem zwrotu kosztów szkolenia, które strona powodowa poniosła w związku ze szkoleniem pozwanego przed zatrudnieniem go u strony powodowej. W uzasadnieniu swojego pozwu strona powodowa wskazała, że jednym z elementów jej działalności jest organizowanie szkoleń dla inżynierów-konstruktorów. Dzielą się one na dwa etapy. Każdy z uczestników szkolenia może według swojego wyboru zakończyć szkolenie po pierwszym etapie, który jest bezpłatny, albo uczestniczyć w drugim etapie szkolenia i zapłacić wynagrodzenie, lub też w przypadku pozytywnego zakończenia szkolenia – podjąć zatrudnienie u strony powodowej. W przypadku zatrudnienia u strony powodowej, wynagrodzenie należne stronie powodowej ulega proporcjonalnemu obniżeniu do przepracowanego czasu, a po upływie dwóch lat – uczestnik zostaje z tej opłaty zwolniony. Oprócz tego, uczestnicy szkolenia otrzymują wynagrodzenie za wykonaną pracę. Pozwany M. N. (1) zawarł z powódką (...) spółka z o.o. we W. taką umowę o uczestnictwo w szkoleniu, powódka poniosła koszty takiego szkolenia. Pozwany M. N. (1) zobowiązał się do zapłaty za szkolenie w wysokości 20.000 zł, a następnie po zakończeniu szkolenia, pozwany zobowiązał się do zatrudnienia u strony powodowej (...) spółka z o.o. we W.. Zgodnie z zawartą umową, za zapłatę honorarium pozwany mógł być zwolniony po upływie dwóch lat pracy u strony powodowej. Jednak pomimo tego, że umowa o pracę pomiędzy stronami trwała od 31 maja 2016 r. to pozwany w dniu 30 maja 2017 r. wypowiedział stronie powodowej umowę

o pracę. kwota żądana od pozwanego jest kwotą proporcjonalnie pomniejszonego wynagrodzenia z tytułu zawartej umowy o szkolenie o czas trwania umowy o pracę.

Nakazem zapłaty z dnia 21 sierpnia 2017 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Śródmieście Wydział Cywilny nakazał M. N. (1) zapłacić na rzecz (...) spółka z o.o. we W. kwotę żadaną pozwem z odsetkami i kosztami postępowania.

M. N. (1) wniósł sprzeciw od w/w nakazu zapłaty, w którym podniósł zrzut braku właściwości dla sądu cywilnego, a także podniósł zarzut błędnej wykładni umowy o szkolenie oraz wniósł pozew wzajemny w którym wniósł o ustalenie istnienia stosunku pracy od dnia 25 lutego 2016 r. do dnia 31 maja 2016 r. W uzasadnieniu pozwu wzajemnego M. N. (1) wskazał, że w czasie trwania umowy szkoleniowej pomiędzy stronami istniał stosunek pracy. Na uzasadnienie tego wskazał, że w trakcie szkolenia zgodnie z wolą obu stron było to, aby M. N. (1) został przygotowany do pełnienia obowiązków oraz sposobu wykonywania pracy w (...) spółka z o.o. we W.. Uczestnictwo w szkoleniu było warunkiem podjęcia zatrudnienia M. N. (1) w (...) spółka z o.o. we W.. M. N. (1) w czasie szkolenia uzyskiwał konkretną wiedzę na temat konkretnych usług świadczonych przez (...) spółka z o.o. we W. na rzecz jej klientów. Szkolenie nie obejmowało żadnych innych obszarów, niż te, którymi zajmowała się (...) spółka z o.o. we W. w zakresie usług projektowania i inżynierskich świadczonych na rzecz klientów. Z ostrożności procesowej, M. N. (1) wskazał, że zawarta przez niego umowa z (...) spółka z o.o. we W. miała charakter umowy o podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracownika.

W odpowiedzi na pozew wzajemny (...) spółka z o.o. we W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska, (...) spółka z o.o. we W. zaprzeczył, aby M. N. (1) łączył z (...) spółka z o.o. we W. stosunek pracy we wskazanym okresie. (...) spółka z o.o. we W. wskazał, że przede wszystkim M. N. (1) w żaden sposób nie określił jaką rzekomo pracę świadczył na rzecz (...) spółka z o.o. we W.. (...) spółka z o.o. we W. w żaden sposób nie wykorzystwała materiałów stworzonych przez M. N. (1) w czasie szkolenia np. projektów do swojej działalności. Były one wykonane w celach ćwiczeniowych. M. N. (1) w czasie szkolenia nie posiadał żadnego przełożonego, nie musiał w ogóle uczestniczyć w zajęciach, bez konieczności usprawiedliwiania nieobecności. Do końca pierwszego etapu szkolenia mógł zrezygnować z uczestnictwa w ogóle nie ponosząc konsekwencji finansowych. M. N. (1) nie miał w ogóle obowiązku świadczenia pracy. Strony nie przewidziały żadnego wynagrodzenia dla M. N. (1) za wykonywanie ćwiczeń na szkoleniu. Całe szkolenie nie miało na celu przygotowanie M. N. (1) do pracy w (...) spółka z o.o. we W. lecz w ogóle do pracy jako inżyniera – konstruktora. Uczestników szkolenia przede wszystkim uczono korzystania z powszechnie używanych przez inżynierów programów. W (...) spółka z o.o. we W. pracują pracownicy, którzy w 90% nie ukończyli takiego szkolenia jako M. N. (1). M. N. (1), jak i inni uczestnicy przez cały czas szkolenia nie wiedzieli, czy zawrą umowę o pracę z (...) spółka z o.o. we W.. To wszystko świadczy o tym, że we wskazanym przez M. N. (1) czasie strony nie łączył stosunek pracy.

Zarządzeniem z dnia 7 listopada 2017 r. sprawa została przekazana do Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Postanowieniem na rozprawie w dniu 27 marca 2018 r. Sąd rozpoznał sprawę z pominięciem przepisów o postępowaniu uproszczonym.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Jednym z przedmiotów działalności (...) spółka z o.o. we W. jest organizowanie szkoleń dla inżynierów – konstruktorów.

Pozwany (powód wzajemny) M. N. (1) będąc (...) Politechniki (...) na kierunku Automatyka i Robotyka zawarł ze stroną powodową (pозwaną wzajemną) (...) spółka z o.o. we W. w dniu 25 lutego 2016 r. umowę, zgodnie z którą zlecił on (...) spółka z o.o. we W. przeprowadzenie szkolenia na stanowisku inżyniera – konstruktora. Szkolenie odbywało się w dwóch etapach, tj. etap I w ramach którego M. N. (1) odbył 124 godzin zajęć teoretycznych i praktycznych

zakończonych testem zaliczeniowym, oraz etap II, w ramach którego M. N. (1) również odbył 124 godzin zajęć teoretycznych i praktycznych.

Szkolenie nie miało ściśle określonych godzin odbycia się. Zajęcia odbywały się w dniach od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 20.00 w terminach wcześniej uzgodnionych z wykładowcami i uczestnikami szkolenia. Z uwagi na fakt, że M. N. (1) i pozostali uczestnicy szkolenia byli w czasie szkolenia jeszcze studentami, godziny szkolenia były uzależnione od godzin zajęć uczestników szkolenia na uczelni.

(...) spółka z o.o. we W. zobowiązał się w ramach szkolenia do przeprowadzenia zajęć, zapewnienia sprzętu (w szczególności sprzętu komputerowego), opracowania materiałów szkoleniowych, wystawienia uczestnikom szkolenia zaświadczenia o uczestnictwie, pod warunkiem ukończenia całości szkolenia. M. N. (1) zobowiązał się do uczestniczenia w zajęciach (przy czym zgodnie z umową miał on prawo opuścić maksymalnie 24 godzin szkolenia), wykonywania poleceń osoby prowadzącej szkolenie, podejścia po I etapie do testu zaliczeniowego, zapłaty za szkolenie.

Zgodnie z par. 5 umowy o szkolenie, M. N. (1) zobowiązał się do zapłaty (...) spółka z o.o. we W. wynagrodzenia za szkolenie w kwocie 20.000 zł, przy czym zgodnie z par. 6 umowy M. N. (1) miał prawo zrezygnować z kontynuowania szkolenia (uczestnictwa w II etapie) po wzięciu udziału w teście zaliczeniowym. W tym przypadku nie byłby zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia.

M. N. (1) po wzięciu udziału w I etapie szkolenia i zaliczeniu testu sprawdzającego, podjął się uczestnictwa w II etapie szkolenia.

Zgodnie z par. 7 umowy, uczestnik szkolenia nie był zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia określonego w par. 5 umowy w przypadku, gdy: zdobył więcej niż 50% punktów na teście zaliczeniowym oraz będzie kontynuował szkolenie na II etapie oraz złoży oświadczenie o zobowiązanie się do zawarcia umowy o pracę z (...) spółka z o.o. we W. bezpośrednio po zakończeniu szkolenia na żądanie (...) spółka z o.o. we W. o zawarcie umowy o pracę, zawrze umowę o pracę a także będzie pracował w (...) spółka z o.o. we W. przez okres 2 lat.

W przypadku podjęcia zatrudnienia w (...) spółka z o.o. we W. uczestnik szkolenia jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia określonego w par. 5 umowy jeżeli przed upływem dwóch lat od zawarcia umowy o pracę wypowiedzi (...) spółka z o.o. we W. umowę o pracę, a także (...) spółka z o.o. we W. rozwiąże z nim umowę o pracę w trybie art. 52 kp. Wynagrodzenie wówczas będzie ulegało proporcjonalnemu obniżeniu w stosunku do długości okresu zatrudnienia.

Jednocześnie w umowie strony określiły warunki umowy o pracę tj. umowa zostanie zawarta na czas określony dwóch lat na stanowisku inżyniera – konstruktora w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 3500 zł brutto.

Przed zawarciem w.w umowy z (...) spółka z o.o. we W. M. N. (1) był zatrudniony u innego pracodawcy, u którego zrezygnował z zatrudnienia.

dowód: - odpis z (...) spółka z o.o. we W. k. 80-83

- umowa o szkolenie k. 8-11

- przesłuchanie w charakterze strony M. N. (2) k. 159-160

- przesłuchanie w charakterze strony M. N. (1) k. 160

M. N. (1) złożył (...) spółka z o.o. we W. w dniu 25 lutego 2016 r. oświadczenie, w którym zobowiązał się do podjęcia zatrudnienia w (...) spółka z o.o. we W. na warunkach określonych w umowie o szkolenie, przy czym oświadczył, że na wypadek nie zawarcia przez niego z (...) spółka z o.o. we W. umowy o pracę pomimo takiego zgłoszenia przez (...) spółka z o.o. we W. zobowiązuje się do zapłaty wynagrodzenia za szkolenie. Również oświadczył, że zobowiązuje się do zapłaty za szkolenie wynagrodzenia na warunkach określonych w umowie jeżeli przed upływem dwóch lat od zawarcia

umowy o pracę wypowie (...) spółka z o.o. we W. umowę o pracę, a także (...) spółka z o.o. we W. rozwiąże z nim umowę o pracę w trybie art. 52 kp. Wynagrodzenie wówczas będzie ulegało proporcjonalnemu obniżeniu w stosunku do długości okresu zatrudnienia.

dowód: - oświadczenie M. N. (1) k. 12

- akta osobowe M. N. (1) (w załączeniu)

M. N. (1) zawarł również z (...) spółka z o.o. we W. umowę o praktyki absolwenckie z dnia 25 lutego 2016 r. na podstawie której to umowy M. N. (1) miał wykonywać praktykę przygotowującą do zawodu inżyniera – konstruktora. Z tytułu zawartej umowy M. N. (1) otrzymał wynagrodzenie w kwocie 950 zł miesięcznie. (...) spółka z o.o. we W. wypłaciło M. N. (1) wynagrodzenie z tytułu zawarcia tej umowy pomimo tego, że M. N. (1) nie wykonywał żadnych praktyk gdyż podjęło się takiej wypłaty wynagrodzenia a jedynie z przyczyn leżących po stronie (...) spółka z o.o. we W. nie przeprowadziła takich szkoleń (nie zorganizowała takich praktyk).

dowód: - umowa o praktyki absolwenckie k. 107

- kopie przelewów k. 113-115

Szkolenie, w którym uczestniczył M. N. (1) organizowane przez (...) spółka z o.o. we W. odbywały się w określonej liczbie w tygodniu przez 21 dni w okresie od marca do maja 2016 r. w siedzibie (...) spółka z o.o. we W. lub też były zajęcia praktyczne w innych miejscach. W ramach tego szkolenia uczestnicy uczyli się obsługi programów komputerowych przydatnych do pracy inżyniera – konstruktora. Zajęcia odbywały się według grafiku spotkań w ramach szkolenia. Zajęcia były prowadzone przez pracowników (...) spółka z o.o. we W. lub też przez osoby z innych firm. Przed każdymi zajęciami praktycznymi był wstęp teoretyczny. W ramach zajęć praktycznych uczestnicy szkolenia rysowali bryły i powierzchnie. Były rysowane przez uczestników szkolenia najprostsze rysunki np. rączka do patelni. Rysunki te nie były później przez (...) spółka z o.o. we W. w żaden sposób wykorzystywane.

Wykładowcy przedstawiali uczestnikom szkolenia poszczególne funkcje programów komputerowych, następnie uczestnicy szkolenia musieli wykonać proste rysunki w tych programach wykorzystując podstawowe ich funkcje. Niektórzy wykonywali te czynności szybciej, niektórzy wolniej.

Nie było list obecności. Nie trzeba było usprawiedliwiać nieobecności na zajęciach. Nie było zaliczeń poszczególnych zajęć, lecz jeden egzamin końcowy po każdym etapie szkolenia. Uczestnicy szkolenia otrzymywali certyfikat po ukończeniu szkolenia i zdaniu egzaminu.

W ramach szkolenia był np. wykład dotyczący sprzętu AGD lub też pojazdów transportowych np. autobusów. Uczestnicy szkolenia nie obsługiwali klientów (...) spółka z o.o. we W., nie wykonywali żadnych poleceń pracowników (...) spółka z o.o. we W.. W czasie jednego szkolenia M. N. (1) wykonywał rysunek części jakiejś maszyny, lecz nie wie jakiej i w jakim celu mogła ona być wykorzystywana.

dowód: - przesłuchanie świadka M. B. k. 126 (płyta CD)

- przesłuchanie świadka P. K. k. 126 (płyta CD)

- przesłuchanie świadka A. P. k. 126 (płyta CD)

- przesłuchanie świadka R. S. k. 126 (płyta CD)

- przesłuchanie świadka M. W. k. 126 (płyta CD)

- przesłuchanie świadka K. Z. k. 126 (płyta CD)

- przesłuchanie świadka J. D. k. 158 (płyta CD)

- przesłuchanie świadka Ł. L. k. 158 (płyta CD)
- przesłuchanie świadka P. M. k. 158 (płyta CD)
- przesłuchanie świadka D. H. k. 158 (płyta CD)
- przesłuchanie w charakterze strony M. N. (2) k. 159-160
- przesłuchanie w charakterze strony M. N. (1) (częściowo) k. 160

(...) spółka z o.o. we W. w okresie od marca 2016 r. do maja 2016 r. przeprowadziła szkolenie zgodnie z zawartą z M. N. (1) umową o szkolenie.

Zgodnie z programem szkolenia przeprowadzone zostały zajęcia z systemu (...) (system (...) oraz (...) modelowanie 3D, złożenia, dokumentacja 2D, analizy, kinematyka), z Materiałoznawstwa (właściwości i metody wytwarzania tworzyw sztucznych), Procesów wytwarzania (procesy wytwarzania elementów z tworzyw sztucznych/metali, charakterystyka produktów wykonywanych określonymi metodami), metodologii projektowania (główne zasady projektowania i rozwoju produktów w zależności od metod wytwarzania, docelowej branży raz specyfikacji klienta).

dowód: - program szkolenia k. 58

M. N. (1) zawarł z (...) spółka z o.o. we W. umowę o pracę w dniu 31 maja 2016 r. na czas określony dwóch lat od 1 lipca 2016 r, podejmując się zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku inżyniera konstruktora za wynagrodzeniem 3500 zł brutto.

Pismem z dnia 30 maja 2017 r. M. N. (1) wypowiedział (...) spółka z o.o. we W. umowę o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia.

Zgodnie z oświadczeniem M. N. (1) umowa o pracę rozwiązała się z dniem 17 czerwca 2017 r.

dowód:

- akta osobowe M. N. (1)

(...) spółka z o.o. we W. pismem z dnia 23 czerwca 2017 r. wezwała M. N. (1) do zapłaty kwoty 9.643,83 zł tytułem zwrotu kosztów szkolenia. M. N. (1) pismem z dnia 7 lipca 2017 r. wskazał, że brak jest podstaw do żądania przez (...) spółka z o.o. we W. w/w kwoty.

dowód:

- wezwanie do zapłaty k. 19
- pismo M. N. (1) k. 21

Sąd zważył co następuje:

Powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy jako niezasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pozwie wzajemnym, M. N. (1) wniósł o ustalenie istnienia stosunku pracy w okresie od 25 lutego 2016 r. do 31 maja 2016 r. na stanowisku inżyniera – konstruktora, co było przedmiotem wydanego wyroku częściowego. Zatem przedmiotem rozpoznania pozostawało ustalenie, jaki stosunek prawny został nawiązany pomiędzy M. N. (1) a (...) spółka z o.o. we W. przed zawarciem przez strony umowy o pracę od dnia 1 lipca 2016 r.

Umowa o pracę posiada cechy stosunku zobowiązaniowego – jest dwustronnie zobowiązująca, odpłatna, konsensualna. Posiada jednak cechy odróżniające ją od innych umów o świadczenie usług, a w szczególności od

umowy o dzieło (art. 627 i następne k.c.) oraz umów zlecenia (art. 734 i następne k.c.). Decydującym kryterium odróżniającym umowę o pracę od innych umów o świadczenie pracy określonego rodzaju – przez którą należy rozumieć zasadnicze obowiązki pracownika oraz miejsce i czas wykonywania pracy – pod kierownictwem pracodawcy. Pracownik obowiązany jest więc świadczyć pracę w zorganizowanym zespole pracowniczym, podporządkowanym pracodawcy w granicach wynikających z charakteru pracy i potrzeb pracodawcy oraz zastrzeżonych ustawowo dla pracownika. Zasada podporządkowania jest jedną z podstawowych cech odróżniających stosunek pracy od stosunku opartego na umowie dzieła czy umowie zlecenia.

Do pozostałych cech charakterystycznych, odróżniających stosunek pracy należy: osobiste, w sposób ciągły, świadczenie przez pracownika pracy, a ponadto świadczenie jej pod kierownictwem pracodawcy i na jego ryzyko.

Podkreślenia wymaga to, iż wykonywanie takich samych czynności może występować zarówno w ramach umowy o pracę, jak i umowy cywilnoprawnej. Przy czym cechą umowy o pracę nie jest pozostawanie w dyspozycji pracodawcy, bo to może występować też w umowach cywilnoprawnych, lecz wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy (pracy podporządkowanej). Ta cecha ma charakter konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy. Dla stwierdzenia, że występuje ona w treści stosunku prawnego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa, co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązku przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej, stała dyspozycyjność czy dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika (por. wyrok SN z dnia 25 listopada 2005 r. I UK 68/05, Wokanda 2006/4/26).

Zasada podporządkowania jest jedną z podstawowych cech odróżniających stosunek pracy od stosunku opartego na umowie cywilnoprawnej. Należy podkreślić że właściwa dla stosunku pracy cecha podporządkowania (kierownictwa pracodawcy) w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. interpretowana jest odpowiednio szeroko (tak Komentarz Prawa Pracy – J. I. i W. S.) i są to pojęcia w zasadzie tożsame.

W odróżnieniu od umów o charakterze cywilnoprawnym, charakterystyczną cechą umowy o pracę jest również to, że ryzyko przedsięwzięcia ciąży podmiocie zatrudniającym, dlatego też w konsekwencji – niemożność wykonania pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy nie pozbawia pracownika roszczenia o zapłatę wynagrodzenia. W umowie o pracę więź między pracownikiem a pracodawcą jest znacznie ściślejsza, znacznie szerszy jest również zakres obowiązków i praw.

Gdyby te same zadania (czynności) mogły być wykonane zarówno w ramach umowy o pracę, jak i w ramach umowy cywilnoprawnej (np. umowy o dzieło czy umowy zlecenia, a także umowy o staż asystencki), to w takiej sytuacji kwalifikacji prawnej umów łączących strony należy dokonać za pomocą metody typologicznej tj. przez rozpoznanie i wskazanie cech dominujących. Ustalenie, że przeważały elementy umowy o pracę prowadzi do oceny – nawet wbrew nazwie umowy zawartej przez strony i wbrew treści jej poszczególnych postanowień, że strony łączył stosunek pracy. Z kolei w razie ustalenia, że zawarta przez strony umowa wykazuje cechy wspólne dla umów o pracę i umowy prawa cywilnego z jednakowym ich nasileniem, rozstrzygający o jej typie powinien być zgodny zamiar stron i cel umowy, który może być także wyrażony w nazwie umowy (tak wyrok SN z dnia 18 czerwca 1998 r., I PKN 191/98, OSNAPiUS z 1999 r. nr 14 poz. 449).

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na realia niniejszej sprawy, w ocenie Sądu, należało ustalić, że stosunek prawny nawiązany pomiędzy M. N. (1) a (...) spółka z o.o. we W., w okresie wskazanym w pozwie wzajemnym nie jest stosunkiem pracy.

Umowa o staż absolwencki zawierana jest na podstawie ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich i co do zasady nie jest umową o pracę. Umowa ta nie jest regulowana przepisami kodeksu pracy.

W niniejszej sprawie, bezspornym było to, że faktycznie strony zawarły taką umowę o staż absolwencki, lecz jak wynika z niekwestionowanych zeznań M. N. (2), faktycznie staż ten nie był przez M. N. (1) wykonywany, a jedynie w tym okresie było przeprowadzane szkolenie na podstawie odrębnie zawieranej umowy o szkolenie.

W kontekście powyżej wskazanych cech stosunku pracy, mając na uwadze immanentną cechę stosunku pracy jaką jest „podporządkowania pracownika” należy uznać, że w niniejszej sprawie, po analizie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, jak i mając na uwadze zeznania świadków, którym Sąd dał wiarę tj. zeznaniami świadków M. B., P. K., A. P., R. S., M. W., K. Z., J. D., Ł. L., P. M., D. H., jak także zeznaniami przesłuchanego pozwanej M. N. (2), Sąd powziął przekonanie, że wykonywanie ćwiczeń o praktyk w czasie szkolenia przez M. N. (1) nie była wykonywana pod kierownictwem (...) spółka z o.o. we W..

Świadkowie M. B., P. K., A. P., R. S., M. W., K. Z., J. D., Ł. L., P. M., D. H. zgodnie zeznali, że w czasie szkolenia nie były wykonywane przez uczestników szkolenia żadne prace na rzecz (...) spółka z o.o. we W..

M. N. (1), jak i pozostali uczestnicy szkolenia dysponowali znaczną swobodą w tym, czy przyjdą na zajęcia, czy też będą w nich uczestniczyć i w jakim czasie wykonają zadane ćwiczenia. Wykładowcy na szkoleniu nie narzucali uczestnikom szkolenia szczególnych warunków, w jakich ćwiczenia miały być przez nich wykonywane.

Jak zeznali świadkowie, M. N. (1), jak i pozostali uczestnicy szkolenia, samodzielnie decydował, jakie działania podjąć, aby wykonać zadane ćwiczenia. Ćwiczenia były wykonywane jedynie w celu nauki określonych programów wykorzystywanych przez inżynierów - konstruktorów.

Również nie było wynagrodzenia dla M. N. (1) w zamian za wykonywanie ćwiczeń przez niego w czasie szkolenia. Nie można uznać, aby wynagrodzenie otrzymane przez M. N. (1) z tytułu zawartej umowy o staż absolwencki było wynagrodzeniem za pracę. Przede wszystkim M. N. (1) nie wykazał, aby wykonywał jakąkolwiek pracę na rzecz (...) spółka z o.o. we W.. Nie mógł zatem z tego tytułu otrzymać żadnego wynagrodzenia. Skoro jak wynika z jasnych zeznań M. N. (2), wynagrodzenie z tytułu zawartej umowy o staż absolwencki zostało wypłacone z uwagi na zawarcie tej umowy i przyjęte zobowiązanie przez (...) spółka z o.o. we W., bez świadczenia praktyk, gdyż z winy leżącej po stronie (...) spółka z o.o. we W. nie zostały one w tym czasie zorganizowane, nie można wyciągać wniosków, że strony łączyła w tamtym okresie umowa o pracę.

Mając na uwadze powyższe, należy uznać, że M. N. (1), podejmując decyzję o zawarciu umowy o szkolenie z (...) spółka z o.o. we W. przyjmował na siebie jedynie zobowiązanie do udziału w szkoleniu i ewentualnie zapłatę wynagrodzenia na rzecz (...) spółka z o.o. we W., natomiast nie świadczył w żadnym wypadku pracy na rzecz (...) spółka z o.o. we W..

Przede wszystkim, aby uznać, że w okresie od 25 lutego do 31 maja 2016 r. strony łączyła umowa o pracę, a M. N. (1) świadczył pracę na stanowisku inżyniera – konstruktora, winien on był wykazać, że wykonywał on te same czynności w tym okresie, jak i w późniejszym okresie – po zawarciu umowy o pracę od lipca 2016 r. Natomiast, pomimo, że M. N. (1) był reprezentowany przez profesjonalnych pełnomocników, w żaden sposób nie wykazał on aby wykonywał te same czynności w tych dwóch różnych okresach. Co więcej, sam M. N. (1) w swoim pozwie wzajemnym, wskazał, że okres szkolenia tj okres od lutego do maja 2016 r. był jedynie okresem, który przygotowywać go miało do podjęcia czynności inżyniera – konstruktora. Ćwiczenia wykonywane przez M. N. (1) w czasie szkolenia miało go do tego dopiero przygotować. Wprawdzie z zeznań świadków wynika, że uczestnicy szkolenia, w tym M. N. (1) wykonywali w czasie ćwiczeń jedynie czynności związane z nauką podstawowych programów komputerowych, a nie – jak próbował wykazać M. N. (1) – jedynie w programach wykorzystywanych wyłącznie przez (...) spółka z o.o. we W., tak samo zapoznawali się ogólnie z wiedzą dotyczącą pracy jako inżynier – konstruktor, a nie jedynie w zakresie zadań wykonywanych w (...) spółka z o.o. we W., to nawet gdyby przyjąć za prawdziwe twierdzenia M. N. (1) w tym zakresie, należy uznać, że nie świadczy to o tym, że został on zatrudniony w (...) spółka z o.o. we W. na podstawie umowy o pracę. Nie wykonywał on bowiem w tym czasie żadnej pracy na rzecz (...) spółka z o.o. we W..

M. N. (1) odpowiadały warunki szkolenia, zasady jego finansowania, zatem nie może on teraz – gdy nie spełnił warunków do tego, aby zostać zwolnionym z obowiązku zwrotu kosztów szkolenia w całości – żądać ustalenia stosunku pracy.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom M. N. (1) zawartym w pozwie wzajemnym, że zatrudniony jak na podstawie umowy o pracę.

Przed wszystkim twierdzenia pozwu nie tylko przeczą przedstawionym przez obie strony dokumentom w sprawie, gdyż sam M. N. (1) przedstawił do akt sprawy zawarte umowy o szkolenie, o praktyki absolwenckie, a także plany szkolenia, ale także w trakcie zeznań M. N. (1) sam przyznał, że nigdy nie rozmawiał z (...) spółka z o.o. we W. o tym, że będzie go łączyła w czasie szkolenia umowa o pracę. Dopiero po otrzymaniu pozwu o wynagrodzenie z tytułu zawartej umowy o szkolenie, M. N. (1) wniósł pozew wzajemny o ustalenie istnienia stosunku pracy.

O charakterze łączącego strony stosunku prawnego decyduje przede wszystkim treść umowy łączącej strony, a następnie sposób jej wykonania. Jeżeli sposób wykonania umowy zgodny jest z jej treścią (zarówno w sferze faktów, jak i wykładni oświadczeń woli), to jest ona decydująca.

Łączące strony umowy o szkolenie i staż absolwencki nie zostały niewątpliwie nazwane umowami o pracę. W ocenie Sądu, M. N. (1) działający przez profesjonalnego pełnomocnika winien - zgodnie z art. 6 kc - w niniejszym postępowaniu wykazać, że faktycznie strony łączyła innej treści umowa, niż zawarta na piśmie, lecz tego nie wykazał.

Ani umowa zawarta przez strony w swojej treści, ani też sposób jej wykonywania w ocenie Sądu nie zawierała w przeważającej części elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, ale elementy charakterystyczne dla umowy cywilnoprawnej.

Wszystkie elementy tej umowy dotyczące wykonywania przez M. N. (1) swych obowiązków w ramach szkolenia były zawarte w tej umowie. Obowiązki M. N. (1) w umowach zostały określone poprzez szczegółowe ich opisanie, a nie poprzez określenie stanowiska pracy – co byłoby raczej charakterystyczne dla umowy o pracę.

Podkreślenia wymaga, że w czasie szkolenia M. N. (1) nie miał obowiązku podpisywania listy obecności. Sposób wykonywania czynności był ściśle uzależniony od ustaleń uczestników szkolenia i wykładowców, która była zmienna, zajęcia odbywały się z różną częstotliwością, w różne dni, w różnych miejscach.

Dodatkowo należy wskazać, że nikt nie weryfikował w ogóle czasu szkolenia, w jakim brał udział M. N. (1), tj. o której godzinie rozpoczął szkolenie, o której godzinie zakończył szkolenie. M. N. (1) nie miał żadnego obowiązku usprawiedliwiania swojej nieobecności na szkoleniu.

Podkreślenia wymaga, że stosunek pracy łączący pracownika i pracodawcę nakłada pewne obowiązki nie tylko na pracodawcę, ale również na pracownika. Skoro więc, M. N. (1) nie był zobowiązany względem (...) spółka z o.o. we W. , ani co do wykonywania nałożonych na niego obowiązków w sposób wymagany od pracownika, ani co do ściśle określonego czasu pracy, nie może on żądać ustalenia stosunku pracy w chwili obecnej.

Również analizując sposób wykonywania przez powoda jego obowiązków w ramach szkolenia, nie można wyłonić elementów charakterystycznych dla stosunku pracy.

Sąd zważył w szczególności, że wykonywanie ćwiczeń przez M. N. (1) nie odbywało się w ścisłym podporządkowaniu (...) spółka z o.o. we W..

Za przyjęciem, że zatrudnienie powoda u pozwanej nie odbywało się na podstawie stosunku pracy, lecz na podstawie umowy cywilnoprawnej, świadczy nie tylko zgodna wola stron przy zawieraniu umów o dzieło, co do jej treści i nazwy, ale także fakt, że pobierał on wynagrodzenie za wykonane czynności, na podstawie wystawianych przez siebie rachunków.

W tej sytuacji jest oczywistym, że M. N. (1), zawierając umowy z (...) spółka z o.o. we W., był świadomy tego, że zawiera umowę cywilnoprawną o szkolenie i staż absolwencki, a nie nawiązuje stosunek pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p.

Reasumując Sąd zważył, że zatrudnienie nie musi mieć charakteru pracowniczego, a praca może być świadczona także na podstawie umów cywilnoprawnych (vide wyrok SN z dnia 9.12.1999 r., I PKN 432/99, OSNAPiUS 2001/9/310). Nie narusza to art. 22 § 1 i § 1¹ kp. O wyborze rodzaju podstawy prawnej zatrudnienia decydują zainteresowane strony, zgodnie z zasadą autonomii woli stron kreującą swobodę umów (art. 353¹ kc w zw. z art. 300 kp). Oznacza to większy respekt dla woli podmiotów stosunków prawnych, lecz jednocześnie większą odpowiedzialność tych podmiotów za następstwa podejmowanych przez nie indywidualnych decyzji. Prowadzi to w obrocie prawnym do uszanowania intencji i woli stron, która znajduje wyraz bezpośrednio w składanych przez nie oświadczeniach woli, a zwłaszcza w zawartych przez nie umowach. Dotyczy to w jednakowym stopniu wszystkich umów, w tym także umów dotyczących świadczenia pracy.

Co prawda, o charakterze prawnym danego stosunku zatrudnienia nie rozstrzyga jedynie nazwa umowy, jaką nadały jej strony (w rozpoznawanej sprawie strony nazwały zawartą umowę – umowami o szkolenie i staż absolwencki), lecz także, a nawet przede wszystkim, jej treść, a ściślej treść stosunku prawnego, który w wyniku tej umowy powstaje; jednakże nazwy umowy nie można zignorować, bo nazwa ta przynajmniej pośrednio świadczy o zgodnym celu i zamiarze stron umowy co do rodzaju kreowanego ową umową stosunku prawnego. Inaczej mówiąc, o istocie i charakterze stosunku prawnego wynikającego z umowy decyduje zamiar stron i cel umowy, jednak w razie wątpliwości co do tego, jaka była intencja stron (co do rodzaju umowy) za rozstrzygające należy uznać to, co znalazło wyraz w bezpośrednich oświadczeniach woli stron i w dokonanej przez nie kwalifikacji czynności prawnej, wyrażonej w nadanej jej nazwie. Wola stron obejmuje bowiem również samą nazwę czynności prawnej, na podstawie której można odtworzyć intencje (zgodny cel i zamiar) stron przy składaniu oświadczeń woli. W rozpoznawanej sprawie strony zawarły umowy o szkolenie i staż absolwencki, które w swojej treści w sposób wyraźny odwołały się do przepisów kodeksu cywilnego. W żadnym momencie współpracy strony nie nazwały tej umowy - umową o pracę, a M. N. (1) do czasu zakończenia szkolenia na rzecz (...) spółka z o.o. we W., a także później zawartej umowy o pracę nie kwestionował nazwy i charakteru prawnego zawartej umowy.

Takie stanowisko, jak przedstawione wyżej, wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 7.10.2004 r. (I PK 29/04, OSNP 2005/7/97).

Mając na uwadze wszystkie powyższe argumenty Sąd doszedł do przekonania, że M. N. (1) nie był zatrudniony przez (...) spółka z o.o. we W. w ramach stosunku pracy w okresie wskazanym w pozwie wzajemnym. Konsekwencją tego było oddalenie żądania M. N. (1) o ustalenie istnienia stosunku pracy.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego przede wszystkim w oparciu o zeznania świadków M. B., P. K., A. P., R. S., M. W., K. Z., J. D., Ł. L., P. M., D. H., a także w charakterze strony M. N. (2) które były zgodne, logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniały ponadto korespondowały z rzeczowym materiałem dowodowym w postaci dokumentów przedstawionych przez strony, w szczególności zawartych umów.

Sąd również co do zasady dał wiarę zeznaniom M. N. (1), gdyż jego zeznania również co do zasady były zgodne z zeznaniami pozostałych świadków i M. N. (2). Jednak Sąd nie dał wiary zeznaniom M. N. (1), w których wskazał on, że odbywały się prezentacje klientów (...) spółka z o.o. we W., wykonywał jakieś czynności pracy na rzecz tej spółki. Przede wszystkim należy wskazać, że jego zeznania w tym zakresie pozostawały w całkowitej sprzeczności z zeznaniami wszystkich świadków – również uczestników szkolenia. Dodatkowo należy podkreślić, że pozostawały one w sprzeczności z dokumentami przedstawionymi przez M. N. (1). Nawet jeśli jednak byłyby one prawdziwe, faktycznie M. N. (1) miałby możliwość i okazję na zapoznanie się ze specyfiką klientów (...) spółka z o.o. we W., ich ofertą w czasie szkolenia, to nie świadczy to o tym, że strony w tym czasie łączyła umowa o pracę. Umowa o pracę winna być zawarta w celu wykonywania konkretnej pracy na rzecz pracodawcy, a nie zapoznanie się dopiero ze specyfiką tej pracy.

Sporna pozostawała ocena prawna istniejącego pomiędzy stronami stosunku prawnego. Zatem Sąd w pełni dał wiarę zeznaniom w/w świadków i stron, że M. N. (1) wykonywał ćwiczenia na szkoleniu w określony przez świadków sposób. Wszyscy świadkowie i – co najważniejsze – sam M. N. (1) potwierdzili, że nigdy pomiędzy stronami nie było uzgodnień co do zawarcia umowy o pracę za okres wskazany w pozwie wzajemnym. Nie było ewidencji czasu pracy, nie było konieczności usprawiedliwiania nieobecności ani też konsekwencji braku przyścia do pracy. Co najważniejsze nie było świadczenia pracy przez M. N. (1). Nie było też wymaganych od M. N. (1) stałych godzin pracy. Nikt w zasadzie nie nadzorował wykonywania ćwiczeń przez M. N. (1), bo nie było takiej konieczności.

Uwzględniając powyższe, Sąd ocenił roszczenie M. N. (1) jako niezasadne, przyjmując że pomiędzy stronami doszło do zawarcia jedynie umowy o szkolenie i staż absolwencki, a nie umowy o pracę, o czym Sąd orzekł w wyroku częściowym, tj. jedynie co do powództwa wzajemnego.

W punkcie II wyrok Sąd na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. orzekł o kosztach procesu.

Zgodnie z art. 98 kpc, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Sąd oddalił powództwo, a więc stroną przegrywającą proces jest powód.

Na podstawie § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.) Sad zasądził na rzecz (...) spółka z o.o. we W. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, gdyż strona była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.